

TRIVELIS

INŠTITUT ZA OBRAMBO, VARNOST IN ODPORNOST

Strukturiranje kopenskih sil Slovenske vojske na najvišji taktični ravni

**Med ekspedicijsko zavezanostjo in
teritorialno realnostjo – zakaj samo
enovrstna brigadna struktura ne zadostuje
več**

Dr. Igor Kotnik, maj 2026

Vsebina

1. Izhodiščne predpostavke.....	3
1.1. Naloge Slovenske vojske.....	3
1.2. Nasprotnik Slovenske vojske.....	6
1.3. Okolje delovanja Slovenske vojske.....	9
2. Zakaj diferencirana namembnost brigad ni več izbira, ampak nujnost.....	12
2.1. Analiza vpliva nalog Slovenske vojske na strukturo njenih kopenskih sil.....	12
2.2. Analiza vpliva prostora Republike Slovenije na strukturo prostorskih sil Slovenske vojske.....	14
3. Analiza dveh modelov strukture kopenskih sil Slovenske vojske na najvišji taktični ravni.....	16
3.1. Model 1+1: racionalnost z operativnim tveganjem.....	17
3.1.1. Preobremenjen operativni prostor.....	17
3.1.2. Preobremenitev poveljstva ene prostorske brigade.....	17
3.1.3. Civilno-vojaški vidik.....	18
3.1.4. Politično-psihološki vidik.....	18
3.2. Model 1+2: zahtevnejši, a sistemsko bolj skladen.....	18
3.2.1. Naravna delitev operativnega prostora.....	18
3.2.2. Obvladljivost PINK.....	19
3.2.3. Civilno-vojaško sodelovanje kot operativna funkcija.....	19
3.2.4. Politično in družbeno ravnotežje.....	20
3.2.5. Jasna funkcionalnost ločitev.....	20
4. Umestitev sil v prostor: kombinacija funkcije in simbolike.....	21
5. Sklep: vprašanje ni število brigad, ampak skladnost sistema.....	23

1. Izhodiščne predpostavke

Razprava o prihodnji strukturi kopenskih sil Slovenske vojske ni več zgolj organizacijsko ali kadrovsko vprašanje, temveč **postaja temeljno vprašanje nacionalne varnosti**. Izhodišče takšne razprave mora biti jasno: struktura sil ne more biti rezultat tradicije ali institucionalne inercije, ampak mora izhajati iz sinhronizacije treh ključnih dejavnikov — **nalog, nasprotnika in okolja**.

Razpravo o strukturi sil je smiselno dodatno umestiti v uveljavljen metodološki okvir obrambnega planiranja, ki temelji na zaporedju: *threat informed – mission and tasks driven – capabilities based – resources constrained*. Ključno pri tem ni zgolj upoštevanje vseh štirih vidikov, temveč njihovo dosledno zaporedje. V fazi oblikovanja vojaškega nasveta mora biti presoja primarno vodena z nalogami in grožnjami, medtem ko se omejitve virov upoštevajo šele v zaključni fazi. V nasprotnem primeru obstaja tveganje, da bi strukturo sil oblikovali predvsem na podlagi razpoložljivih virov, ne pa dejanskih potreb, kar dolgoročno vodi v sistemsko podoptimalne rešitve.

Klasični okvir naloge–nasprotnik–okolje ostaja temeljni analitični pristop za presojo strukture sil, zlasti na strateški ravni. Vendar pa že na operativni, še izraziteje pa na taktični ravni ni več zadosten. Dopolniti ga je treba predvsem s tehnološko-tehničnim dejavnikom, ki v praksi določa dejansko izvedljivost in učinkovitost strukture sil.

Tehnološko-tehnične izboljšave in nadgradnje v sodobnih okoliščinah ne vplivajo zgolj na skrajševanje odzivnih časov in povečevanje bojnih učinkov, temveč **bistveno spreminjajo tudi način organiziranja in uporabe sil**. Razvoj brezpilotnih sistemov, naprednih izvidniško-nadzornih zmogljivosti (ISR), lebdečega streliva ter drugih sistemov za natančne ognjene udare na velike razdalje bistveno spreminja način delovanja sil. Digitalizirani sistemi poveljevanja in kontrole (v nadaljevanju: PINK) pri tem omogočajo večjo razpršenost delovanja ter hkrati povečujejo pomen situacijskega zavedanja in hitrosti odločanja. V takšnem okolju se zmanjšuje potreba po masi na posamezni točki, povečuje pa **potreba po večjem številu manjših, prostorsko razpršenih in neodvisnih, a funkcionalno sinhroniziranih poveljniških ter izvedbenih elementov**. **Zmanjševanje številčnosti kadrovske formacij posameznih modulov** (npr. večrodovskih četnih in bataljonskih sestavov) v okviru višjih enot (polkov/brigad) je za demografsko omejene države še posebej pomembno, saj omogoča učinkovitejšo uporabo omejenega kadrovskega potenciala.

1.1. Naloge Slovenske vojske

Naloge Slovenske vojske so na strateški ravni določene večplastno. Na eni strani izhajajo iz članstva Republike Slovenije v Zavezništvu, predvsem iz 3. in 5. člena Severnoatlantske pogodbe, ki poleg kolektivne obrambe poudarjata tudi stalno razvijanje lastnih obrambnih zmogljivosti in odpornosti. Sodobni dokumenti Nata, zlasti **Strategic Concept 2022**, opredeljujejo **varnostno okolje**

kot bistveno bolj nevarno, nepredvidljivo in tekmovalno, pri čemer kot osrednjo grožnjo izpostavljajo:

- **Rusko federacijo kot najbolj neposredno in pomembno grožnjo varnosti zavezništva ter miru in stabilnosti v evroatlantskem prostoru,**
- ter širši spekter groženj, ki vključuje:
  - terorizem,
  - nestabilnosti v južnem sosedstvu,
  - hibridne in kibernetске grožnje,
  - strateško tekmovalje z drugimi globalnimi akterji.

Takšna opredelitev pomeni, da zavezništvo ne izhaja več iz enodimenzionalnega scenarija, temveč iz **večdomenskega, večvektorskega varnostnega okolja**, kjer se prepletajo konvencionalne, hibridne in nevojaške oblike delovanja.

Iz tega izhajajo tudi tri temeljne naloge zavezništva:

- **odvrčanje in obramba (deterrence and defence),**
- **preprečevanje in upravljanje kriz (crisis prevention and management),**
- **kooperativna varnost (cooperative security).**

Neposredno za tem okvirjem je smiselno upoštevati tudi usmeritve znotraj EU (**Strategic Compass 2022**), ki varnostno-obrambni koncept dodatno razširjajo z vidika odpornosti in notranje varnosti. Dokument izpostavlja:

- **krepitev sposobnosti hitrega odziva,**
- **zaščito kritične infrastrukture,**
- **vojaško mobilnost znotraj Evrope,**
- **ter celovito odpornost družbe.**

S tem se nabor varnostno-obrambni nalog držav članic dodatno razširi predvsem na področjih:

- podpore države gostiteljice (Host Nation Support),
- varovanja kritične infrastrukture,
- zagotavljanja vojaške mobilnosti.

Na drugi strani so **naloge določene z nacionalno zakonodajo**. Zakon o obrambi (37. člen) Slovenski vojski nalaga, da:

- izvaja vojaško izobraževanje in usposabljanje za oborožen boj in druge oblike vojaške obrambe;
- zagotavlja potrebno ali zahtevano pripravljenost;
- ob napadu na državo izvaja vojaško obrambo;
- ob naravnih in drugih nesrečah v skladu s svojo organizacijo in opremljenostjo sodeluje pri zaščiti in reševanju;
- izvršuje obveznosti, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah in z mednarodnimi pogodbami;
- lahko sodeluje s policijo pri širšem varovanju državne meje v notranjosti državnega ozemlja v skladu z načrti in po predhodni odločitvi vlade.

V praksi jih je mogoče smiselno združiti v štiri temeljne sklope:

- obramba države,
- izpolnjevanje mednarodnih obveznosti,
- pomoč pri zaščiti in reševanju,
- podpora drugim državnim organom.

Že na tej ravni je jasno, da gre za izrazito heterogen nabor nalog, ki segajo od visoko intenzivnega konvencionalnega konflikta do vsakodnevne podpore civilnim strukturam.

Pri tem je treba razvoj prihodnje strukture Slovenske vojske razumeti tudi skozi prizmo razmerja *ambicija – vizija – strategija*. Različni pogledi na organizacijo sil namreč ne odražajo zgolj tehničnih ali organizacijskih preferenc, temveč predvsem različno raven ambicije glede tega, kakšno vojsko želimo imeti – po obsegu, zmogljivostih, pripravljenosti, odzivnosti in vzdržljivosti. Struktura sil je neposreden izraz strateške ambicije države.

Z vidika obrambnega planiranja in dejanske uporabe sil je smiselno strukturo potrebnih zmogljivosti dodatno razčleniti na:

- zmogljivosti, namenjene izpolnjevanju ciljev zavezništva, ki so praviloma visoko pripravljene in premestljive;
- zmogljivosti za izvajanje operativnih nalog na nacionalnem ozemlju (podpora države gostiteljice, varovanje kritične infrastrukture, naraščanje sil, zaščita in obramba prostora);
- institucionalni in podporni del sistema, ki omogoča delovanje in vzdržljivost sil;
- ter protokolarno-simbolne elemente.

Takšna delitev dodatno potrjuje, da enotna, funkcionalno nediferencirana struktura težko učinkovito pokriva celoten spekter nalog.

1.2. Nasprotnik Slovenske vojske

Tudi opredelitev potencialnega nasprotnika v sodobnem varnostnem okolju **ni več enodimenzionalna** in je ni mogoče reducirati na enega akterja ali en tip konflikta. Strateški dokumenti Nata jasno opredeljujejo Rusko federacijo kot najbolj neposredno in pomembno grožnjo varnosti zaveznitva, vendar hkrati poudarjajo, da se varnostno okolje razvija v smeri večplastnega in dolgoročnega strateškega tekmovanja, ki **presega klasične vojaške okvire**.

V tem kontekstu je smiselno nasprotnika razumeti kot **nabor potencialnih akterjev, načinov delovanja in scenarijev, ne pa kot en sam vnaprej definiran subjekt**. Tak pristop omogoča širše in bolj realistično razumevanje varnostnega okolja, ki presega zgolj formalne opredelitve in vključuje tudi dejanske operativne možnosti delovanja različnih akterjev.

Na prvi ravni gre za **državne akterje**, ki razpolagajo z:

- konvencionalnimi vojaškimi zmogljivostmi,
- sposobnostjo projekcije moči,
- ter vse večjim naborom hibridnih orodij (kibernetski napadi, informacijsko delovanje, pritisk na kritično infrastrukturo).

Takšni akterji lahko delujejo tako neposredno kot posredno, prek vplivnih območij ali posrednikov, kar dodatno povečuje kompleksnost varnostnega okolja.

Na drugi ravni so prisotni **nedržavni akterji**, zlasti:

- teroristične organizacije,
- oborožene skupine,
- ter druge oblike nasilnih ali destabilizacijskih struktur (organiziran kriminal, skrajna politična gibanja ...),

ki praviloma ne delujejo samostojno, temveč pogosto v povezavi ali sinergiji z nacionalnovarnostnimi interesi državnih akterjev. S tem postajajo del širših operativnih konceptov, kjer se briše meja med državnim in nedržavnim delovanjem.

Na tretji ravni pa se vse bolj uveljavlja **hibridno delovanje**, kjer se:

- vojaški in nevojaški pritiski prepletajo,
- delovanje poteka pod pragom odprtega konflikta,
- učinki pa se dosegajo z dolgotrajnim, postopnim izčrpavanjem sistema.

Takšen način delovanja pogosto cilja na ranljivosti družbe, infrastrukture in političnega sistema ter zahteva bistveno širši odziv kot zgolj klasične vojaške zmogljivosti.

Za manjšo državo, kot je Slovenija, ima poseben pomen tudi **regionalna dimenzija varnosti**. Ne glede na zavezniške okvire ostaja dejstvo, da se morebitne krize pogosto razvijejo:

- v neposrednem sosedstvu,
- v širši regiji jugovzhodne Evrope,
- ali pa v obliki posrednih vplivov večjih akterjev prek regionalnih varnostnih posrednikov in žarišč.

Pri tem Slovenija ni nujno primarni cilj, lahko pa zelo hitro postane del širšega operativnega prostora, bodisi zaradi geografskega položaja bodisi zaradi vloge v zavezniških strukturah. **V slovenskem primeru to pomeni, da varnostno okolje ni omejeno zgolj na eno smer ali en tip konflikta, temveč ostaja odprto in večplastno.**

Iz tega izhaja, da mora analiza nasprotnika upoštevati tudi:

- možnost omejenih regionalnih kriz,
- vpliv regionalnih sil ali zunanjih pokroviteljev,
- ter scenarije, kjer Slovenija ni primarni cilj, vendar postane del širšega operativnega prostora.

Iz operativnega vidika je ključno, da **se nasprotnika ne opredeljuje zgolj po identiteti, temveč po načinu delovanja**. V sodobnih konfliktih se kot najverjetnejši pojavljajo:

- hitro eskalirajoči dogodki z omejenim opozorilnim časom,
- kombinacija konvencionalnih in hibridnih aktivnosti,
- razpršeno delovanje po prostoru (namesto linearnih front),
- intenzivni pritiski na kritično infrastrukturo in logistične tokove,
- ter poskusi destabilizacije notranjega okolja.

Takšna opredelitev pomeni, da **struktura sil ne sme biti optimizirana za en sam scenarij, temveč mora omogočati**:

- delovanje v pogojih negotovosti,
- fleksibilno prilagajanje različnim vrstam groženj,
- ter hkratno obvladovanje več vzporednih varnostnih izzivov.

Vendar pa zgolj način delovanja ne predstavlja zadostnega kriterija za celovito presojo. **Enako pomembna sta tudi obseg in zmogljivost sil, ki jih je nasprotnik sposoben usmeriti v določen operativni prostor**. Šele kombinacija načina delovanja in razpoložljive mase omogoča realno oceno grožnje.

Za manjšo državo to pomeni, da **nacionalna zastava nasprotnika v operativnem smislu ni odločilna; bistveno je, kakšen obseg sil, s kakšno stopnjo organiziranosti, ognjene moči in vzdržljivosti je sposoben dejansko angažirati**. Različni akterji lahko uporabljajo podobne načine delovanja, vendar z bistveno različnimi učinki, odvisno od razpoložljive mase in trajnostne sposobnosti delovanja.

V slovenskem primeru to pomeni, da **mora struktura sil izhajati tudi iz presoje, kakšen obseg in kakšno vrsto nasprotnikovih sil je slovenski prostor sploh sposoben "absorbirati"** — bodisi v smislu manevra, logistike bodisi učinkov na slovenske obrambne sile, infrastrukturo in prebivalstvo.

Pri tem ima za manjšo državo ključen pomen absorpcijska sposobnost nacionalnega prostora, torej zmožnost prostora, infrastrukture in družbenega sistema, da sprejme, prenese in operativno obvladuje določeno količino sil in intenzivnost delovanja. **Ta sposobnost ni neomejena in je v slovenskem primeru zaradi geografskih in infrastrukturnih omejitev razmeroma hitro dosežena.**

To vključuje predvsem:

- omejitve prostora (komunikacijski koridorji, relief),
- omejitve infrastrukture,
- vpliv koncentracije sil na civilno okolje ter
- sposobnost lastnih sil, da tak pritisk vzdržijo in obvladujejo.

Ob tem je treba bolj kot nacionalno zastavo nasprotnika upoštevati njegovo vojaškostrokovno racionalnost. V omejen in infrastrukturno zasičen prostor noben nasprotnik ne bo uvajal sil v obsegu, ki presega njegovo lastno sposobnost učinkovitega manevra in logistične podpore, saj bi s tem zmanjšal lastno operativno učinkovitost in hkrati povečal ranljivost za obrambne učinke. To pomeni, da potencialna grožnja za Slovenijo ni neomejena masa sil, temveč omejen, a še vedno visoko učinkovit obseg sil, prilagojen značilnostim prostora.

Takšna opredelitev dodatno potrjuje, da **se moramo pri strukturiranju lastnih sil prilagajati ne le različnim scenarijem, temveč tudi realno pričakovanim intenzitetam in obsegom delovanja racionalnega nasprotnika.** To neposredno vpliva na potrebo po razpršitvi lastnih sil, decentralizaciji PINK in vzpostavitvi več operativnih težišč oziroma poveljstev na najvišji taktični ravni.

Slovenski prostor ne prenese neomejene koncentracije moči — ne na strani napadalca ne na strani branilca — zato zmaga ne temelji na čim večji masi, temveč na njeni pravilni (samo)omejitvi ter razporeditvi v prostoru in času, ki zagotavlja vzdržljivost delovanja/bojevanja.

1.3. Okolje delovanja Slovenske vojske

Pri opredelitvi okolja je treba poleg nacionalnega prostora upoštevati tudi širši operativni okvir Nata, ki temelji **na načelu 360-stopinjske obrambno-varnostne pozornosti**. To pomeni, da se potencialni konflikt lahko razvije na katerikoli geografski osi zavezništva, čas in kraj pa določata nasprotnik in dinamika krize, ne pa država sama. Iz tega izhaja, da **morajo biti določeni elementi kopenskih sil sposobni delovati v bistveno različnih fizičnih in družbenih okoljih, ki lahko pomembno odstopajo od slovenskega** (npr. urbano-industrijska območja, ravninski prostori ali območja z omejeno infrastrukturo). Ob tem pa je **treba ohraniti realističen pristop**: majhna država ne more razvijati visoko specializiranih zmogljivosti za vse ekstremne pogoje (npr. arktično ali puščavsko bojevanje), temveč mora graditi na **prilagodljivosti, interoperabilnosti in modularnosti sil**, ki omogočajo učinkovito delovanje v širokem spektru verjetnih operativnih okolij.

Značilnosti nacionalnega prostora so odločilne pri strukturiranju prostorskih sil. Gre za **relativno majhen, a izrazito raznolik prostor**:

- okoli 2 milijona prebivalcev,
- starajoča se demografska struktura,
- približno 20.000 km²,
- zahtevna geografija (gozdnatost, gorovja, reke),
- omejenost, vendar pomembnost komunikacijskih koridorjev,
- strateška infrastruktura (npr. pristanišče Koper, letališča Cerklje, Brnik, Maribor),
- poklicna vojska s pogodbeno rezervo,
- potencialne razprave o ponovni uvedbi različnih oblik služenja,
- izrazita regionalna in kulturna raznolikost.

Poseben poudarek zahteva tudi model popolnjevanja Slovenske vojske. Slovenska vojska svojega poslanstva dolgoročno ne more učinkovito opravljati brez ustrezno razvite rezerve. Sodobni konflikti jasno kažejo, da profesionalna komponenta zagotavlja začetni odziv, vzdržljivost in dolgotrajnost delovanja pa temelji na sposobnosti naraščanja sil. Zato je smiselno razvijati večnivojski model rezerve, ki upošteva različno zahtevnost nalog, odzivne čase in motivacijske vzorce posameznikov. Takšen pristop predstavlja ključen multiplikator trdoživosti in vzdržljivosti sistema, zlasti za demografsko omejeno državo.

Razvoj stalne sestave in rezerve pri tem ne sme slediti logiki zaporednosti, temveč vzporednosti. Obe komponenti sta funkcionalno neločljivi – kot dve nogi istega sistema, pri čemer je stalna sestava odzivna noga. Čeprav je težišče razvoja praviloma na stalni sestavi, mora biti vzpostavljanje osnovnih struktur in enot rezerve sočasno in neodložljivo, saj sicer nastaja strukturna vrzel, ki je v kriznih razmerah ni več mogoče pravočasno zapolniti.

Kombinacija poklicne vojske in pogodbene rezerve odpira vprašanja nadaljnjega razvoja:

- večnivojske rezerve (različne glede na sposobnost delovanja v mednarodnem, nacionalnem, regionalnem, lokalnem okviru),
- prostovoljne oblike opravljanja vojaške službe (prostovoljno služenje vojaškega roka, prostovoljna rezerva, prostovoljne krajše oblike vojaškega usposabljanja ...),
- morebitne oblike državljske ali splošne vojaške obveznosti.

Ta dimenzija neposredno vpliva na to,

- prvič, kakšno strukturo sil je sploh mogoče vzpostaviti in dolgoročno vzdrževati in
- drugič, kakšne in kako obsežne oblike vojaške službe in vojaškega usposabljanja je sploh mogoče vzpostaviti in dolgoročno izvajati.

V takšnem okviru se kot ključno vprašanje pojavi, **kako organizirati kopenske sile — zlasti pehotno komponento** — tako, da bodo hkrati:

- **sposobne delovati v okviru zavezništva** skladno z najzahtevnejšimi standardi pripravljenosti, odzivnosti in vzdržljivosti,
- učinkovite in vzdržljive **pri morebitni obrambi nacionalnega prostora,**
- **in uporabne v širokem spektru nalog v miru.**

Pri tem pa se pogosto podcenjuje dejstvo, da **Slovenija ni enovit operativni prostor. Institucionalna razdrobljenost in neskladnost v državnem prostoru**, v katerem se prepletajo meje in pristojnosti:

- 212 lokalnih skupnosti,
- 58 upravnih enot,
- 8 policijskih uprav,
- 6 uprav za obrambo,
- 13 območnih izpostav URSZR,
- 8 teritorialnih polkov (TERP) Slovenske vojske,
- ter izrazito različnih regionalnih tveganj na področju varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (požari, poplave, plazovi ...),

nakazuje, da **gre za geografsko in upravno zelo raznolik varnostno-obrambni ekosistem.**

Izhajajoč iz nabora mirnodobnih nalog SV, katerih izvedbo je treba vedno koordinirati z drugimi subjekti in deležniki v nacionalnovarnostnem sistemu, na primer na področju ZIR, je dokaj jasno, da **jih je težko učinkovito upravljati in voditi iz enega samega operativnega centra na najvišji**

taktični ravni – bistveno bolj učinkovito je, če se to izvaja iz dveh operativnih centrov. Če je to tako mirnodobno, ko je SV v funkciji podpore in pomoči drugim državnim organom ter subjektom in deležnikom nacionalnovarnostnega sistema, potem **tudi za primer vojne velja**, da je sodelovanje s civilnimi strukturami, tokrat v zamenjanih vlogah prejemnikov in zagotavljalcev podpore in pomoči, **lažje koordinirati v vsaki polovici države posebej**, kot pa enotno iz enega operativnega centra najvišje taktične ravni.

Za konkreten primer lahko vzamemo dve nalogi, ki v sodobnem varnostnem okolju dobivata vse večji pomen:

- zagotavljanje podpore države gostiteljice zavezniškim silam pri prehodu čez nacionalno ozemlje,
- varovanje kritične infrastrukture.

Obe nalogi sta skladno z usmeritvami Nata in EU izrazito poudarjeni kot ključna elementa odpornosti in vojaške mobilnosti, hkrati pa sta:

- prostorsko razpršeni,
- časovno zahtevni oziroma v konfliktu/vojni dejansko neprekinjeni,
- tesno povezani s civilnim okoljem in prepleteni z drugimi deležniki/subjekti obrambnega sistema.

Zato neposredno vplivata na vprašanje optimalne organizacije ter PINK prostorskih sil Slovenske vojske.

Na tej podlagi se odpira temeljna dilema: **ali je mogoče vse te naloge učinkovito združiti v omejeno število istovrstnih brigadnih struktur ali pa je potrebna jasnejša funkcionalna in prostorska diferenciacija sil na najvišji taktični ravni.**

2. Zakaj diferencirana namembnost brigad ni več izbira, ampak nujnost

Spodnja analiza izhaja iz predpostavke, da mora biti cilj oblikovanja strukture kopenskih sil Slovenske vojske na najvišji taktični ravni **optimalna rešitev za obrambni sistem, družbo in državo kot celoto**, ne pa organizacijski kompromis ali institucionalna preferenca z vidika najmanjšega potrebnega vložka časa in energije.

2.1. Analiza vpliva nalog Slovenske vojske na strukturo njenih kopenskih sil

Ena ključnih ugotovitev iz sodobnih konfliktov in tudi iz prakse manjših držav je, da **mešanje ekspedicijskih in teritorialnih nalog v isti strukturi dolgoročno ne deluje**. Razlogi so precej konkretni:

- različni cikli usposabljanja in doseganja končnih operativnih zmogljivosti (mednarodno premestljive sile imajo bolj koncentrirane cikle usposabljanj kot prostorske sile),
- različne stopnje pripravljenosti in odzivni časi (mednarodno premestljive sile imajo višjo/visoko pripravljenost za bojevanje v primerjavi s prostorskimi silami, ki so mirnodobno bolj odzivne za izvajanje sekundarnih nalog, za izvajanje primarnih nalog pa imajo daljše odzivne čase, skladne z načrti naraščanja),
- različna oprema (težja, kompleksnejša v primerjavi z enostavnejšo (ne slabšo!), razpršeno, robustno),
- različna "kultura" enot (ekspedicijska v primerjavi s teritorialno, civilno integrirano),
- različni standardi usposobljenosti, čeprav čim bolj skladni.

V dosedanji praksi 1. brigade in 72. brigade se je pogosto dogajalo, da so v isti brigadi hkrati:

- pripravljali kontingente za operacije Nata (npr. enhanced forward presence),
- hkrati zagotavljali podporo države gostiteljice (Host Nation Support) zavezniškim silam pri premikih čez nacionalno ozemlje,
- izvajali varovanje vojaških in drugih za obrambo pomembnih objektov,
- izvajali naloge civilno-vojaškega sodelovanja,
- pokrivali sekundarne nacionalne vojaške naloge (zaščita in reševanje, podpora policiji in drugim državnim organom),
- bili predvideni za sodelovanje pri varovanju kritične infrastrukture in
- za izvedbo naraščanja sil Slovenske vojske.

Ta nabor nalog se v praksi ne le prekriva, ampak pogosto tudi časovno sovpada.

To vodi v razpršenost napora in nujnost kompromisov pri vseh sklopih nalog. Takšna razpršenost nalog ne predstavlja zgolj organizacijskega izziva, temveč neposredno vpliva na operativno učinkovitost in pripravljenost sil.

V tem kontekstu je treba zavrniti poenostavljeno razumevanje, da sta manevrski in prostorski princip organiziranja sil medsebojno izključujoča. Nasprotno – v sodobnem operativnem okolju se dopolnjujeta. Manevrske sile zagotavljajo koncentracijo moči in odločilni učinek, prostorske sile pa nadzor prostora, zaščito in obrambo ključnih točk in dolgoročno vzdržljivost sistema. Njuna kombinacija je še posebej pomembna v pogojih razpršenega bojišča in delovanja v globini zavezniškega prostora.

Iz tega sledi prvi ključni argument: - **ločitev na eno visoko zmogljivo/mednarodno premestljivo brigado in dve prostorski brigadi ni zgolj organizacijska preferenca, ampak operativna nujnost.**

V prihodnji strukturi bi:

- **visoko zmogljiva/mednarodno premestljiva brigada** ohranila fokus na visoko intenzivnih nalogah in zavezništvu,
- **prostorski brigadi** pa prevzeli celoten spekter "domačih" nalog, vključno s:
  - koordiniranjem varovanja vojaških in drugih za obrambo pomembnih objektov,
  - podporo države gostiteljice,
  - izvedbo naraščanja sil Slovenske vojske,
  - izvajanjem sekundarnih nacionalnih vojaških nalog (zaščita in reševanje, podpora policiji in drugim državnim organom),
  - civilno-vojaškimi sodelovanjem,
  - varovanjem kritične infrastrukture.

Ob tem je treba jasno razmejiti tudi vlogo vojaške stroke in politike. Naloga vojaške stroke je, da na podlagi strokovnih meril oblikuje ambiciozen, a utemeljen vojaški nasvet, ki vključuje tudi jasno oceno tveganj v primeru neizgradnje posameznih zmogljivosti. Končna odločitev o obsegu in prioritetah pa je nujno politična. Takšna delitev odgovornosti je ključna, saj preprečuje, da bi vojaška stroka zaradi vnaprejšnjega prilagajanja omejitvam sama omejevala operativno ustreznost predlaganih rešitev.

2.2. Analiza vpliva prostora Republike Slovenije na strukturo prostorskih sil Slovenske vojske

Prostor Republike Slovenije sam narekuje strukturo **prostorskih sil Slovenske vojske**. Slovenija s svojimi 20.000 km² s taktičnega zornega kota ni "majhen homogen prostor", ampak izrazito fragmentirano operativno okolje:

- alpski, dinarski in panonski prostor,
- močno gozdnat teren,
- omejeni in utesnjeni komunikacijski koridorji (Ljubljanska kotlina, Štajerska os, Primorska), katerih prehodnost dodatno zmanjšujejo številni vodotoki,
- razpršena poselitev in močna lokalna samouprava (212 občin),
- institucionalna razdrobljenost in neskladnost (58 upravnih enot, 8 policijskih uprav, 6 uprav za obrambo, 13 območnih izpostav URSZR ...).

To pomeni, da država v realnosti ne predstavlja ene operativne cone, ampak **več med seboj relativno ločenih operacijskih sektorjev**, ki pri izvajanju mirnodobnih nalog zahtevajo:

- poznavanje lokalnih značilnosti in posebnosti,
- hitro reakcijo, skladno s posebnostmi okolja in odličnim trenutnim situacijskim zavedanjem,
- stalno integracijo s civilnimi strukturami.

Pri tem ni mogoče prezreti širšega družbenega konteksta. Slovenska družba je izrazito decentralizirana in lokalno zasidrana, kar se odraža tudi v uspešnih organizacijskih modelih, kot so prostovoljno gasilstvo in lovstvo. Ti temeljijo na majhnih, lokalno vezanih enotah z močno identifikacijo z okoljem. Poskusi pretirane centralizacije vojaške strukture zato ne predstavljajo le organizacijskega, temveč tudi družbeni problem, saj zmanjšujejo povezanost vojske z okoljem in posledično vplivajo na njeno kadrovske vzdržnost. Učinkovita struktura Slovenske vojske mora zato upoštevati tudi to dimenzijo in delovati skladno z značilnostmi družbe, iz katere izhaja.

K tradicionalnim mirnodobnim nalogam je treba dodati še dva sistemska sklopa nalog, ki sta v sodobnem varnostnem okolju vse pomembnejša:

- **podpora države gostiteljice (Host Nation Support):**
  - zagotavljanje prehodnosti koridorjev,
  - zaščita logističnih tokov,
  - koordinacija z zavezniškimi enotami na terenu;
- **varovanje kritične infrastrukture:**
  - energetika, promet, komunikacije,
  - pristanišče Koper, letališča, ključni viadukti, predori, mostovi in infrastrukturna vozlišča.

Oba sklopa nalog sta izrazito **prostorsko razpršena in zelo zahtevna v okoliščinah hibridnega delovanja**. Pogosto jih bo treba izvajati **na več koncih države in lahko kar v celotnem prostoru**, kar dodatno potrjuje, da **samo eno brigadno poveljstvo prostorskih sil težko učinkovito pokriva celoten spekter nalog v celotnem prostoru Republike Slovenije**.

Takšna ugotovitev je še bolj veljavna za primer neposredne vojne nevarnosti, izrednega stanja in vojne, ko je treba od mirnodobnih nalog preiti oziroma jih dopolniti še z izvajanjem naraščanja sil Slovenske vojske in izvajanjem celotnega spektra nalog kolektivne obrambe v globini zavezniškega prostora in nacionalne vojaške obrambe.

3. Analiza dveh modelov strukture kopenskih sil Slovenske vojske na najvišji taktični ravni

Dosedanje obrambno-vojaške strokovne razprave o strukturiranju kopenskih sil Slovenske vojske na najvišji taktični ravni se pogosto osredotočajo na **dilemo med dvema modeloma**:

- ena mednarodno premestljiva/visokotehnološka in **ena** prostorska brigada (1+1) ali
- ena mednarodno premestljiva/visokotehnološka in **dve** prostorski brigadi (1+2).

Razprava o modelih 1+1 in 1+2 ne poteka v vakuumu, temveč razkriva globlje razlike v razumevanju vloge in namena vojske. Te razlike niso zgolj strokovne, temveč izhajajo iz različnih izkustvenih izhodišč generacij. Starejša generacija je bila vojaško in obrambnostrokovno socializirana v sistemu, ki je izhajal iz predpostavke, da je vojska nacionalne države prvenstveno namenjena obrambi vitalnih in strateških nacionalnih interesov – po potrebi tudi samostojno, ob zavedanju, da zavezništva niso absolutno zagotovilo. Mlajša generacija pa je svojo profesionalno pot gradila v okolju operacij v podporo miru in pretežno znotraj zavezniških struktur, kjer je bila uporaba sile praviloma omejena, časovno zamejena in politično nadzorovana. Posledično se oblikujeta dva različna “operacijska sistema” razmišljanja: eden, ki izhaja iz logike dolgoročnega, visoko intenzivnega konflikta in nujnosti nacionalne vzdržljivosti, ter drugi, ki izhaja iz logike rotacijskih, ekspedicijskih in omejenih operacij. To pomembno vpliva na razumevanje vprašanja strukture sil. Medtem ko prvi pristop poudarja potrebo po robustnosti, naraščanju sil in vključevanju širšega dela družbe (tudi prek obsežnejših rezervnih sil), drugi pogosto implicitno predpostavlja, da bo težišče delovanja ostalo znotraj profesionalne strukture vojske in zavezniškega okvira. Izkušnje sodobnih konfliktov, zlasti v Ukrajini, pa jasno kažejo, da je v primeru dolgotrajnega in visoko intenzivnega spopada profesionalna struktura vojske zmožna nositi zgolj breme začetne faze odziva na agresijo, ki ji neizogibno sledi širša mobilizacija nacionalnega potenciala. V tem kontekstu izbira med modeloma 1+1 in 1+2 ni zgolj organizacijsko vprašanje, temveč odraz tega, kateri od obeh konceptualnih pristopov prevlada pri razumevanju prihodnje vloge in nalog Slovenske vojske.

V nadaljevanju celovito, argumentirano in strokovno utemeljeno analiziramo prednosti in slabosti obeh pristopov. **Oba pristopa imata svoje prednosti, vendar analiza, ki jo prilagam, kaže, da ne gre zgolj za izbiro med dvema organizacijskima rešitvama, temveč za odločitev o tem, kako resno razumemo lastno varnostno okolje in kakšno vojsko želimo imeti v prihodnje. Ta konceptualna razlika se neposredno materializira v izbiri organizacijskega modela na najvišji taktični ravni.**

3.1. Model 1+1: racionalnost z operativnim tveganjem

Model ene mednarodno premestljive/visokotehnološke in ene prostorske brigade je na prvi pogled **racionalen in privlačen, predvsem zaradi:**

- enostavnejšega sistema PINK,
- koncentracije kadra in sredstev,
- lažjega doseganja ciljev zmogljivosti zavezništva,
- nižjih kadrovskih in finančnih zahtev.

Vendar se težave pokažejo na operativnem nivoju.

3.1.1. Preobremenjen operativni prostor

Ena prostorska brigada bi pokrivala celoten teritorij države. To pomeni:

- približno 20.000 km² raznolikega terena,
- vse ključne infrastrukturne osi,
- celoten sistem varovanja vojaških in drugih objektov pomembnih za obrambo,
- celoten sistem podpore države gostiteljice,
- celoten sistem naraščanja sil,
- obramba celotnega nacionalnega prostora,
- vse naloge zaščite in reševanja,
- celotno civilno-vojaško sodelovanje,
- sodelovanje pri varovanju kritične infrastrukture po celotni državi.

Tak prostor presega realne meje klasičnega operativnega prostora brigade.

3.1.2. Preobremenitev poveljstva ene prostorske brigade

Če upoštevamo, da bi poveljstvo ene prostorske brigade izvajalo PINK nad :

- 8 TERP,
- logističnimi in podpornimi elementi/moduli prostorskih sil nad nivojem TERP za celotni državni prostor,
- koordiniranje PDG za celotni državni prostor ter
- koordiniranje varovanje kritične infrastrukture in drugih nalog z drugimi subjekti/deležniki nacionalnovarnostnega sistema (spomnimo na institucionalno razdrobljenost in neskladnost!) v celotnem državnem prostoru

hitro pridemo na 10–15 (ali več) podrejenih in funkcionalnih linij.

To **presega optimalno število podrejenih subjektov** v sistemu PINK po splošno sprejetih načelih učinkovitega vodenja, ki temeljijo na omejenem razponu nadzora (span of control), in neposredno **vpiliva na zmanjšanje preglednosti, hitrosti odločanja ter kakovosti PINK.**

3.1.3. Civilno-vojaški vidik

Največja sistemska slabost modela 1+1 pa se pokaže pri civilno-vojaškem sodelovanju.

Ena prostorska brigada bi bila poleg vseh prej navedenih nalog zelo pogosto na drugi stopnji, ker TERP ne bi uspeli (raz)rešiti vseh problemov na svoji ravni, **tudi kontaktna točka za 212 občin, 58 upravnih enot, 8 policijskih uprav, 6 uprav za obrambo, 13 območnih izpostav URSZR.**

To pomeni:

- preobremenjenost poveljnika,
- slabšo kvaliteto sodelovanja,
- počasnejši in manj kakovosten odziv v krizah,
- dolgoročno manjšo kakovost in večjo konfliktnost na področju civilno-vojaškega sodelovanja.

3.1.4. Politično-psihološki vidik

Če bi bila mednarodno premestljiva/visokotehnološka brigada umeščena v Ljubljani, bi druga (prostorska) brigada v Mariboru neizogibno dobila status "sekundarne". V državi, kjer ima Maribor močno identitetno in status drugega regionalnega centra v državi, ki neprestano tekmuje s prestolnico za pozornost in čim večjo enakopravnost, bi to ustvarjalo:

- **na simbolni ravni percepcijo neravnotežja,**
- **na politični ravni potencialno notranjepolitična trenja in konfliktnost,**
- **dolgoročno slabšo legitimnost strukture Slovenske vojske.**

3.2. Model 1+2: zahtevnejši, a sistemsko bolj skladen

Model ene mednarodno premestljive/visokotehnološke in dveh prostorskih brigad bolje **sledi realnosti prostora in nalog.**

3.2.1. Naravna delitev operativnega prostora

Z delitvijo na dve prostorski brigadi:

- vsaka pokriva približno polovico državnega prostora (~10.000 km²),

- vsaka upravlja s 4 TERP ter
- vsaka upravlja z logističnimi in podpornimi elementi/moduli prostorskih sil nad nivojem TERP za polovico državnega prostora,
- vsaka koordinira PDG za polovico državnega prostora ter,
- vsaka koordinira varovanje kritične infrastrukture in drugih nalog z drugimi subjekti/deležniki nacionalnovarnostnega sistema (spomnimo na institucionalno razdrobljenost in neskladnost!) v polovici državnega prostora.

To je **bistveno bližje realnim zmožnostim brigadnega poveljstva.**

3.2.2. Obvladljivost PINK

Struktura:

- 4 TERP,
- logistični in podporni elementi/moduli prostorskih sil nad nivojem TERP za polovico državnega prostora,
- koordiniranje PDG za polovico državnega prostora ter
- koordiniranje varovanje kritične infrastrukture in drugih nalog z drugimi subjekti/deležniki nacionalnovarnostnega sistema (spomnimo na institucionalno razdrobljenost in neskladnost!) za polovico državnega prostora

ostaja v okvirih 5–8, maksimalno 10 ključnih podrejenih elementov in funkcionalnih sklopov, kar je skladno z optimalnimi načeli vodenja oziroma PINK.

3.2.3. Civilno-vojaško sodelovanje kot operativna funkcija

Pri modelu 1+2 vsak od poveljnikov obeh prostorskih brigad postane ne le vojaški poveljnik, ampak **regionalni nosilec civilno-vojaške integracije.**

Namesto enega poveljnika za 212 občin dobimo:

- dva poveljnika,
- vsak približno za polovico sistema.

Dodatno vsak poveljnik:

- koordinira PDG aktivnosti na svojem območju,
- usklajuje varovanje kritične infrastrukture z drugimi subjekti/deležniki.

To pomeni:

- večjo odzivnost,
- bolj pristne in močnejše povezave z lokalnim okoljem,
- večjo učinkovitost pri nalogah ZiR in drugih nalogah.

Teritorialni polki (TERP) v tem okviru ostajajo primarni in ključni nosilci taktičnega delovanja in neposredne integracije z lokalnim okoljem. Brigadni nivo pa prevzema operativno funkcijo koordinacije, sinhronizacije in povezovanja vojaških in civilnih struktur na širšem regionalnem prostoru.

3.2.4. Politično in družbeno ravnotežje

Z umestitvijo ene prostorske brigade v Ljubljano in druge prostorske brigade v Maribor se doseže:

- **uravnotežena prisotnost** poveljstev prostorskih sil na najvišji taktični ravni **v prostoru države,**
- v Slovenski vojski bi v praksi **dokazali, da razumemo racionalnost in izvedljivost decentraliziranega pristopa v razvoju države,** saj bi Mariboru namenili enakovredno pozornost kot Ljubljani, s tem pa bi **zagotovili večjo legitimnost ne samo prostorskih sil, ampak tudi Slovenske vojske kot celote,**
- **omogočili bi pogoje za boljšo integracijo z regionalnimi identitetami,**
- na politični ravni bi **onemogočili potencialna notranjepolitična trenja in konfliktnost zaradi neuravnoteženosti umestitve poveljstev SV v prostor države.**

3.2.5. Jasna funkcionalnost ločitev

Model 1+2 omogoča čisto delitev:

- **mednarodno premestljiva/visokotehnološka brigada**
  - fokus: 5. člen Severnoatlantske pogodbe – visoka pripravljenost, kratki odzivni časi, absolutna interoperabilnost, visoka intenzivnost delovanja/bojevanja.
- **prostorski brigadi**
  - fokus: 3. člen Severnoatlantske pogodbe – varovanje vojaških in drugih objektov pomembnih za obrambo, podpora države gostiteljice (HNS), naraščanje sil, obramba nacionalnega prostora, ZiR, civilno-vojaško sodelovanje, varovanje kritične infrastrukture.

S tem se **izognemo stalnemu kompromisu ter posledično večjemu operativnemu stresu in manjši učinkovitosti,** kar je značilno za vse funkcionalno mešane strukture.

4. Umestitev sil v prostor: kombinacija funkcije in simbolike

Pri umeščanju poveljstev prostorskih brigad v prostor države smo ob upoštevanju nalog in prostora v veliki meri dali poudarek tudi simboliki ter zagotavljanju družbenega ravnotežja in izogibanja notranjepolitičnim napetostim/konfliktom. Če podobni logiki sledimo **pri umeščanju poveljstva mednarodno premestljive/visokotehnološke brigade, je najbolj smiselna izbira Postojna in njeno širše območje**. Takšna logika razporeditve je vojaško zelo koherentna:

- **mednarodno premestljive/visokotehnološke brigade** → poveljstvo v Postojni, del enot v širšem območju, del lahko tudi drugod po državi,
  - največje vadišče, ustrezna infrastruktura, optimalni pogoji za usposabljanje
- **prostorski brigadi** → poveljstvi Ljubljana in Maribor
  - neposredna integracija najvišje ravni prostorskih sil z upravnimi, političnimi in regionalnimi centri.

S tem se:

- operativna funkcija mednarodno premestljive/visokotehnološke brigade loči od politične simbolike,
- vsaka funkcionalna komponenta deluje v optimalnem okolju.

Vseeno je treba na tej točki opozoriti, da umeščanje mednarodno premestljive/visokotehnološke brigade v širše območje Postojne predstavlja **tveganje z vidika nasprotovanja nekaterih tamkajšnjih civilnih iniciativ** intenzivnemu izvajanju vojaških urjenj in vaj na osrednjem vadišču Slovenske vojske Poček. V isti sapi je treba pojasniti, da **ni verjetno, da bi kje drugje v Sloveniji, kot ozemeljsko majhni državi, vzpostavili nadomestno osrednje vadišče, ki bi bilo za okoliške prebivalce manj moteče**, posebej zato, ker ima OSVAD Poček že več kot stoletno zgodovino. V vsakem primeru bo **treba z lokalnimi skupnostmi in civilnimi iniciativami v širšem območju OSVAD Poček voditi bolj intenziven in z znatnejšimi finančnimi sredstvi podprt dialog**, ki bo moral v večji meri zadovoljiti lokalna pričakovanja glede kompenzacij in bonitet izhajajočih iz obremenitev, ki jih za njihovo okolje in življenje predstavljajo intenzivne vojaške aktivnosti na OSVAD Poček.

Vse obravnavane vidike obeh modelov strukture kopenskih sil Slovenske vojske na najvišji taktični ravni, »model 1+1« in »model 1+2«, lahko povzamemo v naslednjem primerjalnem pregledu:

Vidik	Model 1+1	Model 1+2
PINK - organiziranost	enostavnejše	bolj kompleksno
- učinkovitost	slabša	boljša
Operativni prostor	prevelik	naravno razdeljen
Civilno-vojaško sodelovanje	preobremenjeno	razbremenjeno
TERP integracija	težja	bolj uravnovežena
NATO fokus	dober	odličen (zaradi ločitve)
Lokalna odzivnost	slabša	boljša
PDG + kritična infrastruktura	centralno preobremenjeno	geografsko razdeljeno
Politično ravnotežje (LJ–MB)	problematično	uravnoveženo
Kadri	manj zahtevno	zahtevnejše
Finance	manj zahtevno	zahtevnejše

Pri vrednotenju obeh modelov je treba upoštevati tudi možne protiargumente modelu 1+2, zlasti vprašanja kadrovske vzdržnosti, tveganja razpršitve omejenih zmogljivosti ter zahtevnejšega sistema PINK. Vendar pa analiza nalog, prostora in načina delovanja nasprotnika kaže, da so **tveganja modela 1+2 obvladljiva in manjša od sistemskih omejitev, ki jih ustvarja preveč centraliziran model 1+1.**

5. Sklep: vprašanje ni število brigad, ampak skladnost sistema

Če vse elemente združimo — vojaškostrokovne, obrambne, politične in družbene — se pokaže:

Model 1+1 je:

- racionalen v ožjem (organizacijskem in finančnem) smislu,
- vendar ustvarja sistemska tveganja na operativnem, družbenem, političnem in infrastrukturnem nivoju.

Model 1+2 pa:

- bolje odraža realno strukturo prostora,
- omogoča učinkovitejše delovanje,
- razbremeni civilno-vojaške interakcije,
- uravnoteži politično in regionalno dimenzijo,
- omogoča učinkovito izvajanje PDG in varovanja kritične infrastrukture,
- in hkrati omogoča jasno specializacijo sil.

Pri tem je treba posebej poudariti, da **razlika v finančnih in kadrovskih zahtevah med modeloma 1+1 in 1+2 ne predstavlja zgolj dodatnega stroška, temveč predvsem investicijo v zmanjšanje operativnega tveganja**. Model 1+1 sicer kratkoročno optimizira vire, vendar dolgoročno povečuje verjetnost preobremenitve sistema, počasnejšega odziva in neučinkovitega izvajanja ključnih nalog, zlasti na področju podpore države gostiteljice in varovanja kritične infrastrukture. V tem smislu je treba vprašanje stroškov obravnavati v kontekstu cene morebitne operativne neučinkovitosti, ki je lahko v kriznih ali vojnih razmerah bistveno višja od prihrankov, doseženih z bolj centralizirano strukturo.

Pri tem je treba poudariti, da odločitev med obravnavanima modeloma ni zgolj tehnično-organizacijska, temveč tudi odgovornostna. Vsaka izbira namreč implicitno vključuje sprejemanje določenih tveganj. Če se odločimo za organizacijsko enostavnejšo rešitev, hkrati sprejmemo tudi večje operativno tveganje v kriznih in vojnih razmerah. Prav v tem razmerju med navidezno racionalnostjo in dejansko varnostjo se skriva bistvo obravnavane dileme.

Zato je mogoče zaključiti, da model 1+1 kljub svoji navidezni racionalnosti dolgoročno ustvarja strukturne omejitve in operativna tveganja, medtem ko model 1+2 predstavlja robustnejšo, bolj prilagodljivo in sistemsko skladnejšo rešitev.

Če naš cilj ni zgolj organizacijska, kadrovska in finančna racionalnost, temveč tudi (1) optimalno odvrčanje, (2) učinkovito izvajanje mirnodobnih nalog in (3) uspešna obramba države — tako v okviru 5. člena Severnoatlantske pogodbe čim dlje od nacionalnega prostora kot v okviru 3. člena tudi v nacionalnem prostoru — potem je model 1+2 bolj skladen z realnimi nacionalnovarnostnimi potrebami Republike Slovenije. Kljub nekoliko višjemu kadrovskemu in finančnemu bremenu ne presega njenih zmožnosti, temveč predstavlja dolgoročno bolj vzdržno in operativno bolj odporno rešitev in nujen korak k dejanskemu povečanju obrambne učinkovitosti države.

O avtorju

Dr. Igor Kotnik je doktor obramboslovnih znanosti in diplomant ene od najelitnejših strateških šol na svetu, Royal College of Defence Studies v Londonu. Je veteran vojne za Slovenijo. Bil je svetovalec več ministrom za obrambo in načelnikom GŠ SV, slednje je tudi njegova sedanja funkcija.

Objavljeno gradivo izraža izključno stališča avtorja in ne predstavlja uradnih stališč Vlade Republike Slovenije, Ministrstva za obrambo Republike Slovenije, Centra za evropsko prihodnost ali drugih sodelujočih institucij, organizacij in partnerjev.